

Vergaderjaar 1991-1992

22 482

Invoering van de mogelijkheid van ontbinding van rechtspersonen door de Kamer van Koophandel en Fabrieken, vervanging in een aantal artikelen van Boek 2 Burgerlijk Wetboek van beroep op de Kroon door beroep op het College van Beroep voor het bedrijfsleven, alsmede enige andere wijzigingen van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek

Nr. 1

KONINKLIJKE BOODSCHAP

Aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Wij bieden U hiernevens te overweging aan een voorstel van wet houdende invoering van de mogelijkheid van ontbinding van rechtspersonen door de Kamer van Koophandel en Fabrieken, vervanging in een aantal artikelen van Boek 2 Burgerlijk Wetboek van beroep op de Kroon door beroep op het College van Beroep voor het bedrijfsleven, alsmede enige andere wijzigingen van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek

De toelichtende memorie (en bijlagen) die het wetsvoorstel vergezelt, bevat de gronden waarop het rust.

En hiermede bevelen Wij U in Godes heilige bescherming.

's-Gravenhage 31 december 1991

Beatrix

Nr. 2

VOORSTEL VAN WET

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het in verband met de registratie van rechtspersonen en de voorkoming van misbruik van rechtspersonen wenselijk is de mogelijkheid van ontbinding van niet-actieve rechtspersonen door de Kamer van Koophandel en Fabrieken in te voeren en dat het tevens wenselijk is bij dezelfde gelegenheid het beroep op de Kroon in een aantal artikelen van Boek 2 Burgerlijk Wetboek te vervangen door een beroep op het College van Beroep voor het bedrijfsleven en enige andere artikelen van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek te wijzigen;

Zo is het, dat Wij, de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

S-RW

ARTIKEL I

Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek, zoals dit zal luiden nadat de Invoeringswet Boeken 3, 5 en 6 nieuw B.W. (zesde gedeelte) in werking is getreden, wordt als volgt gewijzigd:

A. Artikel 17 komt te luiden:

Artikel 17

Een rechtspersoon wordt opgericht voor onbepaalde tijd.

B. Artikel 19 wordt als volgt gewijzigd:

a. In lid 1 wordt na onderdeel e een nieuw onderdeel ingevoegd, luidende:

f. door een beschikking van de Kamer van Koophandel en Fabrieken als bedoeld in artikel 19a;

De aanduiding van onderdeel f wordt gewijzigd in «g».

b. In lid 2, derde zin, vervalt het woord: openbaar.

c. Lid 3 komt te luiden:

3. Aan de registers waar de rechtspersoon is ingeschreven wordt van de ontbinding opgaaf gedaan: in de gevallen als bedoeld in lid 1 onder a, b, c en e door de vereffenaar, indien deze er is en anders door het bestuur, in het geval als bedoeld in lid 1 onder d door de faillissementscurator, in het geval als bedoeld in lid 1 onder f door de Kamer van Koophandel en Fabrieken en in het geval als bedoeld in lid 1 onder g door de griffier van het betrokken gerecht.

d. Na lid 3 wordt een nieuw lid ingevoegd, luidende:

4. Indien de rechtspersoon op het tijdstip van zijn ontbinding geen baten meer heeft, houdt hij alsdan op te bestaan. In dat geval doet het bestuur, of, bij toepassing van artikel 19a, de Kamer van Koophandel en Fabrieken, daarvan opgaaf aan de registers waar de rechtspersoon is ingeschreven.

De leden 4 tot en met 6 worden vernummerd tot leden 5 tot en met 7.

e. Lid 6 komt te luiden:

6. De rechtspersoon houdt in geval van vereffening op te bestaan op het tijdstip waarop de vereffening eindigt. De vereffenaar of de faillissementscurator doet aan de registers waar de rechtspersoon is ingeschreven, daarvan opgaaf.

C. Na artikel 19 wordt het volgende artikel ingevoegd:

Artikel 19a

1. Een in het handelsregister ingeschreven naamloze vennootschap, besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid, coöperatie of onderlinge waarborgmaatschappij wordt door een beschikking van de Kamer van Koophandel en Fabrieken, in welker gebied die rechtspersoon zijn woonplaats heeft, ontbonden, indien de Kamer is gebleken dat ten minste twee van de hiernavolgende omstandigheden zich voordoen:

a. de rechtspersoon heeft het voor zijn inschrijving in het handelsregister of voor de inschrijving van een aan hem toebehorende onderneming verschuldigde bedrag niet voldaan gedurende ten minste een

jaar na de datum waarvoor hij dat bedrag had moeten voldoen;

b. er staan gedurende ten minste een jaar geen bestuurders van de rechtspersoon in het register ingeschreven, terwijl ook geen opgave tot inschrijving is gedaan;

c. de rechtspersoon is ten minste een jaar in gebreke met de nakoming van de verplichting tot openbaarmaking van de jaarrekening of de balans en de toelichting overeenkomstig de artikelen 394, 396 of 397;

d. de rechtspersoon is ten minste een jaar in gebreke in de zin van artikel 9, derde lid, Algemene wet inzake rijksbelastingen, met het doen van aangifte voor de heffing van de vennootschapsbelasting.

2. Een in het verenigingen- of stichtingenregister ingeschreven vereniging of stichting, die niet een onderneming drijft die in het handelsregister staat ingeschreven, wordt door een beschikking van de Kamer van Koophandel en Fabrieken, binnen welker gebied zij haar woonplaats heeft, ontbonden, indien de Kamer is gebleken, dat de omstandigheid, genoemd in lid 1 onder b, zich voordoet en zij ten minste een jaar in gebreke is het voor inschrijving in het desbetreffende register verschuldigde bedrag te voldoen.

3. Indien de Kamer op grond van haar bekende gegevens gebleken is dat een rechtspersoon als bedoeld in de leden 1 en 2 voor ontbinding in aanmerking komt, deelt zij de rechtspersoon en de ingeschreven bestuurders bij aangetekende brief aan hun laatst bekende adres mee, dat zij voornemens is tot ontbinding van de rechtspersoon over te gaan, met vermelding van de omstandigheden waarop het voornemen is gegrond. De Kamer doet opgaaf van deze mededeling in het register. Als er geen bestuurders in het register staan ingeschreven, doet de Kamer van het voornemen tot ontbinding tevens een mededeling opnemen in de Nederlandse Staatscourant.

4. Na verloop van twee maanden na de dagtekening van de aangetekende brief ontbindt de Kamer de rechtspersoon bij beschikking, tenzij voordien is gebleken dat de omstandigheden die ingevolge het derde lid zijn vermeld, zich niet of niet meer voordoen.

5. De Kamer zendt een afschrift van haar beschikking aan de rechtspersoon en de ingeschreven bestuurders. De beschikking is met redenen omkleed en daarin wordt mededeling gedaan van de wijze waarop daartegen beroep kan worden ingesteld.

6. De Kamer doet, nadat de beschikking onherroepelijk is geworden, van de ontbinding een mededeling opnemen in de Nederlandse Staatscourant.

7. Als op grond van artikel 23 lid 1 geen vereffenaars kunnen worden aangewezen, treedt de Kamer op als vereffenaar van het vermogen van de ontbonden rechtspersoon, behoudens het bepaalde in artikel 19 lid 4. Op verzoek van de Kamer benoemt de rechtbank in haar plaats een of meer andere vereffenaars.

8. Als door een uitspraak van het College van Beroep voor het bedrijfsleven een beschikking als bedoeld in het vierde lid wordt vernietigd, doet de Kamer opgaaf van de doorhaling van de inschrijving van de ontbinding van de rechtspersoon in het register en doet tevens een mededeling daarvan opnemen in de Nederlandse Staatscourant. Gedurende het tijdvak waarin de rechtspersoon na de beschikking tot ontbinding had opgehouden te bestaan, is er een verlengingsgrond als bedoeld in artikel 320 van Boek 3 ten aanzien van de verjaring van rechtsvorderingen van of tegen de rechtspersoon.

D. Na artikel 22 wordt het volgende artikel ingevoegd:

Artikel 22a

1. Voor of bij het instellen van een vordering door het openbaar ministerie tot ontbinding van een naamloze vennootschap of een besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid, kan het openbaar ministerie de rechter bij verzoekschrift vragen te bevelen dat, tot de uitspraak op genoemde vordering in kracht van gewijsde gaat, aan de aandeelhouders de bevoegdheid tot het vervreemden, verpanden of met vruchtgebruik belasten van aandelen wordt ontzegd.

2. De rechter beslist na summier onderzoek. Het bevel wordt gegeven onder voorwaarde dat het instellen van de vordering tot ontbinding geschiedt binnen een door de rechter daartoe te bepalen termijn. Tegen deze beschikking is geen hogere voorziening toegelaten.

3. De beschikking wordt onverwijld, zo mogelijk op dezelfde dag, betekend aan de aandeelhouders en de vennootschap. De griffier draagt zorg voor de inschrijving van de beschikking in het register waarin de rechtspersoon is ingeschreven.

4. Binnen acht dagen na de betekening in het vorige lid vermeld kunnen de aandeelhouders tegen de beschikking in verzet komen. Het verzet schorst het bevel niet, behoudens de bevoegdheid van de aandeelhouders om daarop in kort geding door de president van de rechtbank te doen beslissen. Verzet tegen de beschikking kan niet gegrond zijn op de bewering dat de aandeelhouder zijn aandelen wil overdragen.

5. De vordering tot ontbinding moet binnen acht dagen nadat deze is ingesteld aan de aandeelhouder worden betekend.

E. Artikel 23 wordt als volgt gewijzigd:

a. Lid 1 komt te luiden:

1. Voor zover de rechter geen andere vereffenaars heeft benoemd en de statuten geen andere vereffenaars aanwijzen, worden de bestuurders vereffenaars van het vermogen van een ontbonden rechtspersoon. Op hen blijven de bepalingen omtrent de benoeming, de schorsing, het ontslag en het toezicht op bestuurders van toepassing, voor zover de statuten niet anders bepalen. Het vermogen van een door de rechter ontbonden rechtspersoon wordt vereffend door een of meer door hem te benoemen vereffenaars.

b. In lid 2 vervalt de eerste zin.

c. De eerste zin van lid 6 komt te luiden:

De ontslagen vereffenaar legt rekening en verantwoording af aan degenen die de vereffening voortzetten.

F. Aan artikel 23b worden de volgende leden toegevoegd:

9. De vereffening eindigt op het tijdstip waarop geen aan de vereffenaar bekende baten meer aanwezig zijn.

10. Na verloop van een maand nadat de vereffening is geëindigd, doet de vereffenaar rekening en verantwoording van zijn beheer aan de rechter, indien deze bij de vereffening is betrokken.

G. Artikel 23c wordt als volgt gewijzigd:

a. De leden 1 tot en met 3 vervallen.

b. Lid 4 wordt vernummerd tot lid 1. In die bepaling wordt «achteraf» vervangen door: na het tijdstip waarop de rechtspersoon is opgehouden te bestaan.

c. Aan het artikel wordt het volgende lid toegevoegd:
2. Gedurende het tijdvak waarin de rechtspersoon had opgehouden te bestaan, is er een verlengingsgrond als bedoeld in artikel 320 van Boek 3 ten aanzien van de verjaring van rechtsvorderingen van of tegen de rechtspersoon.

H. Artikel 24 wordt als volgt gewijzigd:

In lid 1 wordt «na afloop der vereffening» vervangen door: nadat de rechtspersoon heeft opgehouden te bestaan.

I. Artikel 42 wordt als volgt gewijzigd:

In lid 4 vervallen de woorden «of tot duurverlenging».

J. Aan de artikelen 64 en 175 wordt een lid toegevoegd, luidende:
4. De beschikking tot weigering van de verlenging is met redenen omkleed en daarin wordt aan de verzoeker meegedeeld op welke wijze daartegen beroep kan worden ingesteld.

K. De artikel 68 en 179 worden als volgt gewijzigd:

a. Het derde lid komt te luiden:
3. De beschikking tot weigering is met redenen omkleed en daarin wordt aan de verzoeker meegedeeld op welke wijze daartegen beroep kan worden ingesteld.

b. De leden 4 tot en met 7 vervallen.

L. Aan het eerste lid van de artikelen 74 en 185 wordt de volgende zin toegevoegd, luidende:

Het openbaar ministerie deelt de Kamer van Koophandel en Fabrieken in wier handelsregister de vennootschap is ingeschreven, mee dat het voornemens is een vordering tot ontbinding in te stellen.

M. De artikelen 125 en 235 worden als volgt gewijzigd:

a. Het vierde lid komt te luiden:
4. De beschikking tot weigering is met redenen omkleed en daarin wordt aan de verzoeker meegedeeld op welke wijze daartegen beroep kan worden ingesteld.

b. Lid 5 vervalt.

N. De artikelen 156 en 266 worden als volgt gewijzigd:

a. Aan deze artikelen wordt een lid toegevoegd, luidende:
2. De beschikking tot weigering, wijziging of intrekking van de ontheffing, alsmede de beschikking tot verlening van de ontheffing onder beperkingen is met redenen omkleed en daarin wordt aan de verzoeker meegedeeld op welke wijze daartegen beroep kan worden ingesteld.

b. Voor het eerste lid wordt het cijfer 1 geplaatst.

O. Na artikel 174 wordt het volgende toegevoegd:

AFDELING 8
Het beroep

Artikel 174a

1. Tegen een beschikking als bedoeld in de artikelen 64 lid 4, 68 lid 3, 125 lid 4 en 156 lid 2 kan degene die daardoor rechtstreeks in zijn belang is getroffen, beroep instellen bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven.

2. De artikelen 5 en 29 tot en met 73 van de Wet administratieve rechtspraak bedrijfsorganisatie (Stb. 1954, 416) zijn van overeenkomstige toepassing.

3. De Wet administratieve rechtspraak overheidsbeschikkingen (Stb. 1975, 284) is niet van toepassing op toewijzende beschikkingen.

P. Na artikel 284 wordt het volgende toegevoegd:

AFDELING 8
Het beroep

Artikel 284a

1. Tegen een beschikking als bedoeld in de artikelen 175 lid 4, 179 lid 3, 235 lid 4 en 266 lid 2 kan degene die daardoor rechtstreeks in zijn belang is getroffen, beroep instellen bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven.

2. De artikelen 5 en 29 tot en met 73 van de Wet administratieve rechtspraak bedrijfsorganisatie (Stb. 1954, 416) zijn van overeenkomstige toepassing.

3. De Wet administratieve rechtspraak overheidsbeschikkingen (Stb. 1975, 284) is niet van toepassing op toewijzende beschikkingen.

ARTIKEL II

Het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering wordt als volgt gewijzigd:

Aan artikel 995, eerste lid, wordt een zin toegevoegd, luidende:

Nadat de rechtspersoon is opgehouden te bestaan blijft deze rechter bevoegd in zaken betreffende de vereffening, de benoeming van bewaarders van boeken en bescheiden en het verlenen van machtiging tot inzage in boeken en bescheiden.

ARTIKEL III

Overgangsbepaling

Rechtspersonen die voor een bepaalde duur zijn opgericht worden geacht voor onbepaalde tijd te zijn opgericht, indien de bepaalde duur nog niet is verstreken vóór het tijdstip van in werking treden van deze wet, of indien deze duur wel is verstreken maar nog niet met de vereffening is begonnen vóór dat tijdstip.

ARTIKEL IV

Deze wet treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip.

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle ministeries, autoriteiten, colleges en ambtenaren wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Staatssecretaris van Justitie,

De Minister van Economische Zaken,